29/04/2021

Митрополит Даниил: Алботинският манастир е една от великите светини на Видинската епархия

Скален манастир край видинското село Градец, който е бил действащ през 14 век, продължава да привлича хора от околността. Остава традицията на втория ден от великденските празници жители на близките села да се събират в подножието му.

В миналото Алботинският манастир е бил средище на исихазма. Името, с което го наричаме, е от местността, където се намира. Сега не е толкова известен, колкото други скални манастири у нас, но в продължение на столетия е бил център на духовния живота в околността, казва Негово Вископреосвещенство Видинският митрополит Даниил:

„Алботинският манастир край видинското село Градец е една от великите светини на Видинската епархия. Манастирът не е особено популярен извън прекия регион около Видин и Видинско, но в същото време от това, което е останало до наши дни, след може да се каже ужасното опустошение, което е нанасяно в продължение на дълги години, от това, което е останало се вижда изключително любовта на монасите, които можем да кажем в продължение на столетия са се подвизавали в този манастир. Няколко са нещата, които много конкретно и специфично говорят за това. Самата манастирска църква, която е вкопана в скалата, е с не особено големи размери- около 4 на 7 метра. Правилно са издълбани нишите, те са три. Църквата е триапсидна. В тези малки размери пространство, разделено на три кораба, можем да кажем. Фрагментите от стенописи, които са запазени днес, говорят за една изтънчена духовна естетика. Това ще рече, че важно за тях е било не само мястото, като място за Богослужение. Личи тяхната любов, тяхното отношение към мястото. Килийките, които са по същия начин- около два на два метра, два на един и нещо, и днес личи мястото, където са били колоните, които са служили, за да преградят южната страна на помещенията, издълбаните легла, мястото на трапезарията, където е била, това, което е останало, пак казвам, след ужасните опустошения, говори за едно изключително отношение, за една духовна естетика и един дух, който напълно се вписва в духа на исихазма.

От една страна мястото предполага една сурова аскетика, в същото време една топлина, едно духовно веселие, една радост от това, че се живее на това не лесно място за живот. Другото, което е уникално- в тези около 50 метра, където е разположен целият манастирски комплекс, има 29 гроба, което ще рече, че в продължение на столетия този манастир е бил средище на духовния живот в околността.“

През 70-те години на миналия век, мястото е проучвано от археолога Вълo Вълов. Тогава е разкрит планът на целия манастирски комплекс.
Проучвано е и подножието на манастира, където са открити други гробове. Заключението, до което се стига, е, че манастирът действително е бил покровителстван от аристокрацията в старопрестолния град Видин. От друга страна пък тази традиция, която е запазена на втория ден от Великден, Светли понеделник, дълги години след като не е действащ манастира, да се запази тази традиция хората да идват на събор в района на манастира, говори за това, че след толкова дълги години все пак почитта у местното население към мястото, към района е запазена.“

Начинът, по който е изграден манастирът, показва една духовна изтънченост и естетика. Църквата в комплекса няма подобие сред запазените в другите скални манастири у нас:

„Това говори за тази духовна изтънченост, тази духовна естетика, която е имало у населниците в манастира, неговата прибраност. Килийките са съсредоточени около църквата. Имало е една галерия, която е свързвала всичките тях. Броят на тези 29 гроба (бел. на ред. в манастирския комплекс) също е нещо уникално. За първи път се среща в местата от този вид поне, скалните манастири в България, така че от тези неща се вижда голямата духовна сила от тук и значението на манастира за всички нас.“

Няма потвърждение за името на скалния манастир. Заради обичая мястото да се посещава на втория ден от великденските празници, се предполага, че

може да е „Воскресение Хрисово“. Затова преди години в подножието му е изграден параклис, наречен така.

„Стараем се да поддържаме тази традиция жива, да се отслужва света литургия на Светли понеделник. Това е важно и продължаваме тази традиция. Това ще привлече хора с отношение, хора, които искат да запазят светинята като светиня. На второ място, за да се направи нещо трайно в манастира, точно трябва да бъде установен неговият статут, начин на трайно ползване. Ние сме в официални взаимоотношения, кореспонденция с Община Видин да се урегулира статутът, начинът на трайно ползване на манастира, за да може нещо да се направи, което отново да възроди обителта. В тази насока също се полагат усилия“- казва митрополит Даниил.
За традициите на хората от околните села и преданията за манастира разказва и Пролет Цолова, секретар на читалище „Просвета“ в село Градец:

„Сега сме в страстната седмица. Тук втория ден на Великден хората от околните села и населени места приждат, за да празнуват този великолепен православен празник и да правят едни огромни трапези, да сядат цели фамилии да празнуват, православието да се слее с тази красота на природата, с това, което манастирът носи като своя история.

Той преди всичко наистина е известен с това, че в православно отношение, още от Средновековието става не само царски манастир на нашето Видинско царство, на Иван Срацимир, но тук се оформя така наречената Исихастка школа, която е по подобие на това, което е в Света гора. Дори се носят легенди, че всъщност Паисий Хилендарски, когато минава в Сръбско, в Сремска Карловица, за да намери в тези архивни стопанства първите сведения за нашите български земи и история, за да напише своята прословута „История Славянобългарска“, се говори, че на връщане е минал точно от тук. Дори има сведения, че е дописал Историята точно в този Алботински скален манастир.

Заради пандемията тази година, както и миналата, няма да има издание на фолклорния събор. На 3 май от 8.30 часа в параклиса „Воскресение Христово“ ще има празнична служба за Великден.

dobrotoliubie.com